

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Η'

30 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1930

ΑΡΙΘ. 35

ΦΙΛΟΤΙΜΙΑΝ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑΝ

Ἡ ἐξ ἀφορμῆς τῶν οὐνιτικῶν σκαυδάλων προκλήθησα δαθεῖα συγκίνησις τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας ὅλοκληρου τῆς Ἑλλάδος εἶπεν, ἐπὶ τέλους, τὴν πρόπουσαν ἀπήχησιν εἰς τοὺς κυβερνητικοὺς κύκλους, ἀφοῦ δ' ὁ κ. ἀντιπρόεδρος τῆς κυβερνήσεως πρόεδρῳ εἰς τὰς ἀουστῆρας πρὸς τὸν ἐν Ἀθήναις παρὰ νόμῳ καὶ αὐτὸν διατρέποντα λατῖνον ἐπίσκοπον δηλώσειε περὶ τοῦ ἐν Ἑλλάδι καὶ καθ' ἕλου μεταξὺ τῶν ἐρθοδόξων Ἑλλήνων ἐπαισχύοντος προσηλυτισμοῦ τῶν οὐνιτῶν, τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον ἐδέχθη ἀσυζητητῆ μέτρον τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Ἱεροσχευμάτων περὶ τῶν ξένων ἐν Ἑλλάδι σχολείων, ὅπερ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἐτι ἔτους εἶχεν εἰς αὐτὸν εἰσηγηθῆ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος, καὶ κατ' αὐτὰς δὲ εἶχεν ἐπαναλαβεῖ. Καὶ τὸ μέτρον τοῦτο συνίσταται εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν εἰς Ἑλληνας μαθητὰς νὰ φοιτῶσιν εἰς ξένα ἐν τῷ κράτει δημοτικὰ σχολεῖα διὰ τὸν κίνδυνον τῆς διαστροφῆς τοῦ ἐθνικοῦ αὐτῶν καὶ τοῦ Ἱεροσχευτικοῦ συναισθήματος, ἐτι δὲ καὶ αὐτοῦ τοῦ γλωσσικοῦ συστήματος. Τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον ἐγκρίναν τὸ μέτρον ἀπεφάσιον ὅπως ὑποβληθῆ νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλὴν ἐπιβάλλον ὑποχρεωτικῶς εἰς τοὺς ἑλληνοπαῖδας τὴν εἰς ἑλληνικὰ δημοτικὰ σχολεῖα φοιτησὶν καὶ εἰδοποιηθῶσιν ἀπὸ τοῦδε αἱ διευθύνσεις τῶν ξένων σχολείων περὶ τοῦ μετροῦ ἵνα μὴ ἐγγραψῶσιν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἐπὶ θύραις σχολικοῦ ἔτους Ἑλλήνας μαθητὰς. Λαμβάνεται δὲ πρόνοια καὶ περὶ τῶν ἤδη εἰς αὐτὰ ἐγγεγραμμένων· οἱ μαθηταὶ οὗτοι θὰ μετεγγραψῶσιν εἰς τὴν ἀντίστοιχον τάξιν τῶν ἑλληνικῶν δημοτικῶν σχολείων. Κατὰ ταῦτα, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους εἰς τὰ ξένα δημοτικὰ σχολεῖα οὐδεὶς Ἑλλήν μαθητῆς θὰ ὑπάρχη.

Ἡ αὐστηρὰ γλῶσσα τοῦ προεδρεύοντος τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ ριζικὸν μέτρον, ὅπερ αὕτη ἔλαβε πρὸς προφύλαξιν τῶν ἑλληνοπαίδων ἀπὸ τῆς ἀνάδρου ἐνέδρας, τῆς κατ' αὐτῶν στηνομένης ὑπὸ τῶν διαφόρων φραγκοκαλογῆρων καὶ φραγκοκαλογραιῶν εἰς τὰ σχολεῖα τῶν προῦξένησε πραγματικὴν ἀνακούφισιν εἰς τὴν κοινωνίαν ὁλόκληρον. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς πρῶτην ταύτην φορὰν αἰσθάνεται ὅτι ἡ τῆς ἐν ἀδιαφορίᾳ καθυπόδουσα ἑλληνικὴ ἀξιοπρέπεια ἀφυπνίσθη πλέον ὀριστικῶς καὶ ὅτι ἡ ἐπίσημος Ἑλλάς δὲν ἀπέβαλε παντάπασι τὸ αἶσθημα τῆς φιλοτιμίας, ὡς

ἔτεινον νὰ νομίζωσιν ὅσοι ἐπὶ τόσον χρόνον ἐδλεπον αὐτὴν τιτρωσκομένην ὑπὸ ξένων ρασοφόρων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ὑπὸ μίαν ἀνεξήγητον ἀδράνεια τῶν ἑλληνικῶν νόμων. Ἡ ἐπίσημος αὕτη μακροχρόνιος ἀδράνεια εἶχε πληρῶσαι ἀπογοητεύσεως τὴν ἑλληνικὴν ψυχὴν, κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον πικραίνουσης τὴν κοινὴν συνείδησιν, καθ' ἔσον ἐπανειλημμένως καὶ ἡ Ἐκκλησία καὶ ὁ τύπος ματαίως προσεπάθησαν νὰ διαφωτίσωσι τὸ κράτος περὶ τῶν ἀπὸ τῶν ξένων αὐτῶν κινδύνων σχολείων καὶ νὰ υποδείξωσι τὰ δεοντα.

Ὁ ἐρθόδοξος ἑλληνικὸς λαὸς ἔχει τὴν πεποίθησιν ὅτι ταύτην τὴν φορὰν τὸ κράτος συνηθάνθη πραγματικῶς προσεδλημένην τὴν ἀξιοπρέπειάν του καὶ δεινῶς τετραωμένην τὴν φιλοτιμίαν του, κατ' ἀκολουθίαν δ' ἐτι εἰλικρινῶς λαμβάνει τὰ ἀναγγελθέντα μέτρα, καὶ ἐτι μόνον ὡς ὑπερβολικῶς μεψίμοιροι καὶ σκεπτικισταὶ πρέπει νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὅσοι καὶ σήμερον φοβοῦνται μήπως πρόκειται περὶ κενῶν λόγων. Διότι ἤδη κατενοήθη σαφῶς καὶ ἀδίκαιστως ὅτι τὰ ἀπὸ πολλῶν δεκαετηρίδων ἐνσφηνωθέντα παρ' ἡμῖν ξένα σχολεῖα ἰδρύθησαν οὐχὶ πρὸς πληρῶσιν ἀνάγκης τινὸς πραγματικῆς τῶν ὀλιγίστων παρ' ἡμῖν ξενογλώσσων καὶ ἑτεροδόξων, οὐχὶ δῆλα δὲ πρὸς σκοποὺς μορφωτικοὺς τῶν ξένων ὑπηκόων καὶ τῶν ἀλλοτρήσκων ὁμογενῶν τῶν, ἀλλὰ πρὸς σκοποὺς προπαγανδιστικοὺς διὰ τοὺς ἑλληνοπαῖδας ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Β βίως ἡ στοιχειώδης ἀξιοπρέπεια ἀπῆτει νὰ ἀντιταχθῆ ἀπὸ μέρους τῆς πολιτείας ἀπροκάλυπτος ἀπαγόρευσις, καὶ ὁ ἑτεροδόξος αὐτὸς μοναρχόκοσμος νὰ ἀνακαμψῆ εἰς τὰ ἴδια πρὶν ἢ προφθάσῃ νὰ λύσῃ τὰς ἀποσκευὰς του. Τοῦτο δὲν ἐγένετο. Καὶ ἡ μία καλογηρικὴ σχολὴ διεδέχθη τὴν ἄλλην, καὶ οἱ πολλαπλασιαζόμενοι μολόχ κατέπεινον ἀθρόα τὰ ἑλληνορθόδοξα τέκνα ἀσυλλογίστων καὶ ἐπιπολαίων γονέων, καὶ ἔκτοτε λειτουργοῦσιν ἐλεύθερα, ἀσύδοτα, ἀνεπίβλεπτα καὶ ἀνευ περιορισμοῦ, ἀπολαύοντα μάλιστα καὶ εἰδικῆς ἀσουλίας, ἀφοῦ ἀπαγορεύεται ἢ εἰς αὐτὰς εἴσοδος τῶν ὀλοφυρομένων διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν τέκνων τῶν γονέων. Ἡ ἑλληνικὴ συνταγματικὴ καὶ δημοκρατικὴ πολιτεία ἐφάνη ἀπειρῶς ὑπεδεστέρα καὶ αὐτῆς τῆς χθεσινῆς ἐτι κεμαλικῆς Τουρκίας, ἢ ὅποια διὰ μίᾳς ραγδαίας καὶ ἀποφασιστικῆς χειρονομίας ἔκλεισε πάντα τὰ ἐν Τουρκίᾳ ξένα σχολεῖα, ὅσοι δὲ—ὀλιγίστοις—φραγκομοναρχόκοσμος ὑπελείφθη ἐν τῷ τουρκικῷ κράτει, τελεῖ ὑπὸ τὴν διαρκῆ καὶ ἄγρυπνον ἐπιτήρησιν τῶν

ἀστυνομικῶν ἀρχῶν, ἐνῆ δὲ περιορίζονται ἀστυνόμοι εἰς τὴν διδασκαλίαν μόνον τῶν ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου ἐγκριμένων μαθημάτων, δὲν τολμῶσι νὰ διδάξωσι θρησκευτικὰ εἰς τοὺς μὴ ρωμαϊκοὺς τὸ θρησκευμα μαθητάς.

Τὸ κατὰ τῶν ξένων σχολῶν κυβερνητικὸν τοῦτο μέτρον δὲν θὰ εἶνε πάντως τὸ μόνον κατὰ τῶν μέχρι τοῦδε ἀσυντόμων προσηλυτιστῶν, θέλομεν γὰρ κατανοῶμεν εἰτι θὰ ἀποτελέσῃ ἄπλως ἀπαρχὴν συντήματος μέτρον, μεθοδικῶς μελλόντων νὰ ἐκαθαρίσωσι τὸν ἄγρον ἑλληνορθόδοξον ἄγρον ἀπὸ τὰ ζιζάνια τῆς ἑνῆς προπαγάνδας, ἥτις ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς αἰτίας καὶ οἰανδήποτε ἄλλην περιφέρει τὸ ρύγχος τῆς ἐπὶ τὴν ἕννοιαν, τὴν δυστυχίαν καὶ τὴν ἐπιπορευτικότητα.

ΤΙ ΕΙΝΕ Η ΟΥΝΙΑ;

Ἄφ' οὗτου ἡ Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία ἔνεκα τῶν ὑπερφιάλων ἀξιώσεων τῶν Παπῶν αὐτῆς νὰ γίνωσιν ἀπόλυτοι δεσπότες καὶ κύριοι ὅλων τῶν χριστιανῶν ὅλου τοῦ κόσμου καὶ ἔνεκα τῶν πλινθῶν, διὰ τῶν ὁποίων διέφθειρε τὴν ὀρθόδοξον πίστιν καὶ παρεχόμενα καὶ αὐτὸ τὸ σεπτὸν καὶ πανάγιον Σίμβολον τῆς πίστεως, ἀπασχίσθη καὶ ἀπισίασθη ἀπὸ τῆς Μίσης, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, τῆς Ὀρθοδόξου, δὲν ἔπαυσε νὰ ἐπινοῇ τρόπους, ὅπως προσηλυτίσῃ τοὺς Ὀρθοδόξους τ. ἔ. ὅπως ὑποτάξῃ αὐτοὺς εἰς τὸν Πάπαν τῆς Ρώμης. Ἰδιαιτέρως ἄνωγ ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐκρήξῃς ἡ Ρώμη ἀποφειλουμένη τὰς δυστυχίας, αἱ ὁποῖαι ἐπληξάν τὸ ταλαίπωρον ἔθνος ἡμῶν κατὰ τὰς μαύρας τῆς δουλείας αὐτοῦ ἡμέρας, ὥπλισε πολυώνυμα μοναχικὰ τάγματα δι' ὅλων τῶν δυνατῶν μέσων καὶ ἐξεπέστειλεν αὐτὰ εἰς τὴν Ἀνατολήν, ὅπως σώσωσι δῆθεν τοὺς καυχωμένους διὰ τὴν Ὀρθοδοξίαν αὐτῶν Ἕλληνας εἰσάγοντα αὐτοὺς εἰς τὴν μάνδραν τοῦ Παπισμοῦ. Ἐκεῖνος, ὅστις μετὰ προσοχῆς μελετᾷ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἡμετέρου ἔθνους ὑπὸ τὸν τουρμανικὸν ζυγόν, φρίττει ἀληθῶς πρὸ τοῦ ἀπηνόου διαγμοῦ, τὸν ὁποῖον τὰ τάγματα ταῦτα διεξήγαγον πρὸς ἀποκλήνησιν τῶν Ὀρθοδόξων Ἑλλήνων τῆ συγκρατήσεως, τῆ εὐλογίας καὶ τῆ χορηγίας αὐτῆς τῆς Ρώμης. Ἰδοὺ εἰ ἔγραψε τῷ 1622 ὁ Πάπας Ρώμης Γρηγόριος ὁ ΙΕ', ὅταν ἴδρυσεν τὴν Ρωμαϊκὴν Προπαγάνδα χάριν τῆς προσηλυτίσεως τῶν Ὀρθοδόξων Ἑλλήνων. «Ἔργον τῆς Προπαγάνδας εἶνε νὰ φροντίξῃ περὶ τῆς ἐπιστροφῆς ἐκαίων τῶν ἄλλοτε διὰ τοσούτων ἀφαιρῶν προτερημάτων προικισμένων λαῶν τοῦ Τουρμανικοῦ Κράτους, οἵτινες νῦν κείνται ἐν καταστάσει ἡλιθιότητος, ἀνάλαβον δὲ σχεδὸν τὴν φύσιν τῶν θηρίων καὶ διατηροῦνται μόνον ὅπως χρησιμεύσωσι πρὸς πληθυσμὸν τῶν κατοικῶν τοῦ Ἄδου χάριν τοῦ διαβόλου καὶ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ». Κατὰ τὸν πόλεμον αὐτόν, ὅστις διήρκασε καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας τῆς δουλείας καὶ ἐξακολούθησεν καὶ μέχρι σήμερον, μολοντί ἤλλαξαν οἱ χρόνοι καὶ ἐπομένως καὶ τὰ μέσα, εἶναι ἀπράντατος ἡ ποιικιλία τῶν τεχνασμάτων, τὰ

ὁποῖα μετεχειρίσθη ἡ Ρωμαϊκὴ Προπαγάνδα. Δι' ἐφυλλοδίων ἀνωνυμῶν ὑβρίζετο καὶ ἐπροπηλακίζετο ἡ Ὀρθόδοξος ἡμῶν πίστις, ὠνειδίζετο τὸ Ἕλληνικὸν ἡμῶν ἔθνος, ὅτι δῆθεν τὰ δεινὰ τῆς δουλείας ἐπληξάν αὐτὸ ὡς τιμωρία, διότι ἀπεισιδάτησαν ἀπὸ τοῦ Πάπα Ρώμης, ἀρνηκόμενοι αἱ τελευταὶ καὶ τὸ μυστήριον τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως καὶ ἐζητεῖον νὰ ἀποδείξηται ὅτι οἱ Ὀρθόδοξοι Ἕλληνας εἶνε σχηματικοὶ καὶ αἰρετικοί, καταδικασμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, διότι δὲν ἀνιγνωσκίζουσι τὸν μόνον τοποτηρητὴν τοῦ Ἱεροῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, τὸν Πάπαν τῆς Ρώμης. Εἰς μίαν μάχασιν Ἐγνακίου αὐτοῦ ἄλλο, Πάπας τῆς Ρώμης δὲν ἔδιδετο νὰ ἀποκαλέσῃ τοὺς Ὀρθοδόξους χειροτέρους ἀκόμη καὶ τῶν Τούρκων. Ὅταν δὲ αἱ ὕβρεις καὶ αἱ προσηλακασμοὶ δὲν ἐφάρων ἀπατέλεσται, τότε ἤρχετο ἡ διαβολὴ καὶ ἡ συκοφαντία τῶν Ὀρθοδόξων εἰς τοὺς κρητοῦντας, ἡ δωροδοκία καὶ ἡ χρησιμοποίησις παντὸς μέσου διαφθορῆς, ὅπως τεθῶσιν ἐμποδὸν Πατριάρχαι καὶ Ἀρχιερεῖς, οἱ ὅποιοι ἠγωνίζετο ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ ἀνυπόκεινον τὴν ζωὴν αὐτῶν παρασκευάζοντας τὸ ἔθνος εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν αὐτοῦ. Ἄλλοτε πάλιν οἱ Προπαγανδιστὰι περιβαλλόμενοι τὸ ἔνδυμα τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου προσήρχοντο, ὅπως ἐπιτυχῶσι δῆθεν ἔλαιον καὶ εἶνον εἰς τὰς πληγὰς τοῦ τετρασηματισμένου ἔθνους διὰ τῆς ἰδρύσεως νοσοκομείων, πταχοκομείων, ὀφθαλμοτροφείων, κολέγων δὲ ὅπως προσηλυτίσωσι τὰ μέλη αὐτοῦ εἰς τὸν Παπισμὸν. Καὶ ἔτι περισσότερον κοπιόμενοι ὑπὲρ τῆς διαφθορῆσεως τῶν Ὀρθοδόξων ἴδρυσον κατὰ τόπους σχολεία, ὡς κέντρα προπανδισμού, καὶ εἰς τὴν Ρώμην Σεμιναρία, ὅπου ἀποστέλλοντο ἀρνησιθρησκιοὶ υἱοὶ καὶ ἀρνησιπατέριδες καὶ ἀφροῦ ἔθνοντες καὶ οἱ γέννησι διπλότεροι αὐτῶν ἐπαφρόντο εἰς τὴν Ἀνατολήν, ἵνα γείνωσι μητροκτόνοι τ. ἔ. κληῖροι καὶ θανατοφῶσοι τὴν μητέρα αὐτῶν Ὀρθόδοξον Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν, ἥτις ἐγέννησεν καὶ ἐγαλουχῆσεν αὐτοὺς.

Ἐναντίον τῆς ἐπιδρομῆς αὐτῆς ἡ Ὀρθόδοξος Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία καὶ ἐπὶ κεφαλῆς τὸ σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχειον Κωνσταντινουπόλεως κρατερῶν ἀντίτασεν ἀντίστασιν. Οἱ θεολόγοι αὐτῆς στηριζόμενοι εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφὴν καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ὡς ἱστὸν ἀρχῆς διέλυον τὰ σοφίσματα τῶν Προπαγανδιστῶν, μετὰ μεγάλῃς πολυμαθείας καταρραπίζον τὰς πλάνας καὶ τοὺς νεωτερισμοὺς τῆς Ρώμης καὶ ἀπεκάλυπτον ποῖα ἦσαν τὰ πραγματικὰ ἐλατήρια, τὰ ὁποῖα παρεκίνηον αὐτὴν νὰ προσηλυτίξῃ μετὰ τῶν Ὀρθοδόξων Ἑλλήνων. Οἱ Ὀρθόδοξοι Πατριάρχαι καὶ ἀρχιερεῖς, ἀψηφόντες πάντα κίνδυνον, κατέρχοντο νὰ διαλύσωσι τὰς πλεετῆνας αὐτῶν καὶ ἐν μέσῳ τόσον ζοφερῆς δουλείας νὰ διατηρῶσι τὸν Ὀρθόδοξον Ἑλληνικὸν λαὸν στεκόμενον καὶ ἀμετακίνητον εἰς τὴν πίσιν τῶν πατέρων αὐτοῦ. Διὰ καταλλήλου θρησκευτικῆς διδασκαλίας ἐν τοῖς σχολείοις καὶ ἐπ' ἐκκλησιαστικῶν, διὰ γραμμῶν καὶ ἐγνακίων ἔσπευδον νὰ διαφωτίσωσι τοὺς γονεῖς περὶ τοῦ μεγάλου κινδύνου, τὸν ὁποῖον διέτρεχον τὰ φίλατα αὐτῶν, φροντίζοντες εἰς τὸ Προπαγανδικὸν Σχολαίον, ὅπου δὲν διεφθέρετο μόνον ἡ ἑλληνικὴ ὀρθό-

δοξος πίστει. ἄλλὰ διαστρέφεται καὶ ἡ ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους καὶ ἐψυχραίνεται ἐπιτηδεῖως ἢ πρὸς τὸ ἔθνος καὶ τὰ ἰδανικά αὐτοῦ ἀφοσίωσις τῶν Ἑλληνοπαίδων. Καὶ τὴν ἄμυναν αὐτὴν διεξήγαγον οἱ ἀοίδιμοι πατέρες ἡμῶν διὰ τῶν ἰδίων μόνων δυνάμεων ἄνευ οὐδεμιᾶς ὑποστηρίξεως καὶ προστασίας ἐξώθεν. Ἀδίστακτον ἔχοντες πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ πεποιθητοὶ εἰς τὸ δίκαιον τοῦ ἀγῶνος αὐτῶν. Καὶ ἰδοὺ διατί, ὃ ἂν καλλίτεροι ἡμέραι ἀνέτειλαν διὰ τὸ Ἑλληνικὸν ἡμῶν Ἔθνος καὶ ὅταν τὰ διάφορα αὐτοῦ τμήματα, τὸ ἓν μετὰ τὸ ἄλλο, ἤρχισαν νὰ χαίρῃσι τὸ φῶς τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἐθνικῆς αὐτῶν ἀποκαταστάσεως, ἡ Ρώμη μετὰ προσπαθείας καὶ ἀγῶνας τῆς Προπαγάνδας διαρκέσαντας ἐπὶ τέσσαρας ὅλους αἰῶνας μέλη αὐτῆς μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἠρίθμει μόνον τοὺς ὀλίγους ἐκείνους, ὅσοι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Βενετῶν καὶ τῶν Γεννουησίων παραμείναντες ἐν Ἑλλάδι ἐξελληνίσθησαν κατὰ τὴν γλῶσσαν, ἀλλ' ἔμειναν Λατῖνοι καὶ Παπικοὶ κατὰ τὸ δόγμα.

Ἐν λοιπὸν τῶν μέσων, τὰ ὁποῖα ἡ πολυμήχανος Ρώμη ἐπενόησεν, ὅπως προσηλυτίσῃ γενικῶς τοὺς Ὁρθοδόξους, εἶνε καὶ ἡ Οὐνία ἢ ὁ Οὐνιτισμός. Ἐπειδὴ δηλονότι διὰ τὴν κοσμοκρατορίαν τῆς Ρώμης ὁ χόρονος δὲν ἔχει σημασίαν, ἀρκεῖ νὰ πραγματοποιηθῇ μίαν ἡμέραν ὁ σκοπὸς αὐτῆς, δηλαδή ἡ καθυπόταξις τῶν Ὁρθοδόξων ὑπὸ τὴν Παπικὴν ἐξουσίαν, ἡ Ρώμη ἵνα διευκολύνῃ αὐτὴν ἀπεφάσις νὰ περιορίσῃ τὰς ἀπαιτήσεις αὐτῆς εἰς τὸ ἐλάχιστον. Ἀντὶ τ. ἔ. νὰ προσκαλῇ τοὺς Ὁρθοδόξους, ὅπως κάμωσι τελείαν ἀβραίαν ὄχι μόνον τῆς Ὁρθοδόξου αὐτῶν πίστεως, ἀλλὰ καὶ τῆς γλώσσης καὶ τῆς λειτουργίας καὶ τῶν ἱερῶν αὐτῶν ἐθίμων. ἠροκέσθη γενναιοφρόνως εἰς τοῦτο καὶ μόνον: Ἴνα ἐνωθῶσι μετὰ τῆς Ρώμης οἱ Ὁρθόδοξοι, ὀφείλουσι νὰ ὁμολογήσωσι μόνον πίστιν καὶ ὑποταγὴν εἰς τὸν ἀλάθτην Πάπαν Ρώμης, τὸν τοποτηρητὴν τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, διατηροῦντες ὅλα τὰ ἄλλα, ὡς καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκ γενετῆς ἀνήκουσι. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἀφῆκαν κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον τὴν πίστιν τῆς ἰδίας αὐτῶν Ἐκκλησίας καὶ ἠνώθησαν μετὰ τῆς Ρώμης ὀνομάσθησαν Οὐνῖται (Uniates), ἢ Ἐκκλησία αὐτῶν Οὐνιτικὴ (Uniate) καὶ ἡ αἵρεσις αὐτῶν Οὐνία. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον προέκυψεν εἰς τὸ μέσον τὸ τέρας ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον δὲν εἶνε τέλειος Ρωμαιοκαθολικισμὸς καὶ δὲν εἶνε Ὁρθοδοξία, ἢ μᾶλλον εἶνε Ρωμαιοκαθολικισμὸς κρύπτων τὴν κεραιὴν αὐτοῦ ὑπὸ τὸ ἀρχαιοπεπεῖς καὶ σεπτὸν περίβλημα τῆς Ὁρθοδοξίας, ὡς ἡ στρουθοκάμηλος, ἵνα ἀποφύγῃ τὴν ἀποστροφὴν τῶν Ὁρθοδόξων. Ὀνομάσαμεν τὴν Οὐνίαν κεκοιμημένον Ρωμαιοκαθολικισμὸν, διότι, καθὼς γινώσκετε, εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν ἰσχύει ἡ ἀρχὴ «ὁ σκοπὸς ἀγιάζει τὰ μέσα». Τὸ ψεῦδος, ὅτι δὲν ὑπάρχει καμία δῆθεν οὐσιώδης διαφορὰ μετὰ τὴν Παπισμὸν καὶ Ὁρθοδοξίαν, ἀφοῦ διατηροῦνται ὅλα τὰ ἐξωτερικὰ γνωρίσματα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, εἶνε τὸ δέλεαρ, ὅπως προσηλυτισθῶσιν οἱ δυσήνιοι Ὁρθόδοξοι εἰς τὴν Παπικὴν μάνδραν. Ὅταν ἀπαξ εἰσέλθωσι, τότε οἱ μέλλοντες κληρικοὶ αὐτῶν θὰ ἀποσταλῶσιν εἰς τὴν

Ρώμην, ἐκεῖ ὑπὸ τὴν δεξιὰν καὶ πολυμήχανον καθοδήγησιν πεπειραμένων διαστρεφῶν τῆς ἀληθείας θὰ ἐμποισθῶσι τὰς παπικὰς πλάνας καὶ γινόμενοι τέλειοι αὐτοὶ Ρωμαιοκαθολικοὶ, θὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν Ἀνατολήν, ἵνα ἐσωτερικῶς τὸ πρῶτον καὶ ἐξωτερικῶς κατόπιν ἀφωμοιώσωσι τοὺς προσηλυτιθέντας πρὸς τοὺς Ρωμαιοκαθολικοὺς. Καὶ τί λέγω; Ἴνα τελείως ἐξασφαλισθῶσιν οἱ Πάπαι περὶ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ σκοποῦ οὗτων, ἐπειδὴ ὀλίγοι εἶνε οἱ ἀρησιόθρησκοι κληρικοὶ, οἵτινες μένουσι μέχρι τέλους πιστοὶ εἰς τὴν ἐξωμοσίαν αὐτῶν, θὰ προσκαλέσωσιν εἰς τὴν Ρώμην δι' Ἐγκυκλίαν Παπικῶς κληρικῶς ἐκ διαφόρων χωρῶν τῆς Αὔσεως, ἵνα κατανύσωσιν εἰς τὴν σπουδὴν τῆς γλώσσης καὶ τῆς λειτουργίας τῶν Ὁρθοδόξων καὶ μεταμφιέζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ σχῆμα Ὁρθοδόξων κληρικῶν καὶ ἐφοδιάζοντες δι' ἀρθῶνων μέσων θὰ ἐξαποστειλῶσιν εἰς τὴν Ἀνατολήν πρὸς προσηλυτισμὸν τῶν Ὁρθοδόξων. Ἐντεῦθεν συμβαίνει, ὅτι οἱ παρουσιαζόμενοι πολλακίς μετὰ τῶν Ὁρθοδόξων Οὐνῖται Ἰερεῖς οὐδὲν ἔχουσι τὸ καινὸν μετὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους, πρὸς τὰ ὁποῖα ἐστάλησαν νὰ προπαγανδίζωσι, καὶ ἐφαρμόζεται εἰς αὐτοὺς ἀκριβῶς τὸ λεχθέν, ὅτι «ἔρχονται ὡς λύκοι βαρεῖς ἐν σχίματι προβάτων».

Ὁ Οὐνιτισμὸς τ. ἔ. ὁ Παπισμὸς μετημφιεσμένος, γινώσκων, ὅτι οἱ Ἕλληνες διὰ τῆς εὐφυΐας αὐτῶν εὐκόλως δύνανται νὰ ἀνακαλύψωσι τὸν δόλον καὶ ὅτι δυσκόλως ἀπεμπολοῦσι τὴν ὀρθόδοξον αὐτῶν πίστιν καὶ μετ' αὐτῆς τὴν ἀθάνατον ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐγράφησαν αἱ Ἁγία Γραφαὶ καὶ οἱ Πατέρες συνέταξαν τὸ ἄγιον τῆς πίστεως Σύμβολον, ἔσχεψε τὴν προσοχὴν αὐτοῦ κατ' ἀρχὰς ἀλλοχοῦ. Οὕτω βλέπων, ὅτι ἐν Πολωνίᾳ οἱ Ὁρθόδοξοι ἐπ' μόνως ἀνθίσταντο εἰς τὸν προσηλυτισμὸν, κατώρθωσε διὰ τῶν ὀργάνων αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα ἐξεπαίδευσεν καὶ ἐφανάτισεν ἐν Ρώμῃ, νὰ ὑποκλέψῃ ὑπογραφὰς πινὰς καὶ παρουσιάσῃ ὅλους τοὺς Ὁρθοδόξους ὡς ἐνωθέντας μετὰ τῆς Ρώμης, ὡς ἀσπασθέντας τὴν Οὐνίαν. Ὅταν ὅμως τὸ Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως ἀπέστειλεν εἰς τὴν Πολωνίαν τὸν περιφημον Κύριλλο τὸν Λούκαριν, τὸν μετὰ ταῦτα Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, καὶ οὗτος ἀπεκάλυψε τὴν πλεκτάνην, τότε οἱ Ὁρθόδοξοι ἀναταρρήσαντες διαμαρτυρήθησαν διὰ τὴν γενομένην ἀπάτην καὶ ἐδήλωσαν, ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἀποδεχθῶσι τι προκειμένου περὶ πίστεως ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Εἶνε ἀπερίγραπτα τὰ δεινὰ, τὰ ὁποῖα ὑπέστησαν τότε οἱ Ὁρθόδοξοι. Αἱ ἐκκλησίαι καὶ τὰ μοναστήρια αὐτῶν κατὰ μέγα μέρος κατεσχέθησαν ἢ κατεστράφησαν, οἱ ἱερεῖς κατεδιώκοντο, τὰ παιδιά ἀπέθνησκον ἀβάπτιστα ἐν Βίλνᾳ μάλιστα οὐδὲ ὕδωρ ἐπετρέπετο εἰς τοὺς Ὁρθοδόξους νὰ ἀντλήσωσιν, ἂν μὴ ἀποδέχοντο τὴν ψευδέωσιν, τοὺς δὲ πασχάλους αὐτῶν ἄρτους ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ παρασκευάζωσι παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις. Βραδύτερον ἡ κατάστασις ἀπέβη πολὺ χειρότερα. Ἐτῶν Ὁρθοδόξων, λέγει νεώτερος ἱστορικός, ἄλλοι μὲν ἐτροχίσθησαν, ἄλλοι συνετρίβησαν τοὺς βραχίονας καὶ τὰ σκέλη, ἄλλοι ἐλογχεύθησαν καὶ ἄλ-

λοι ἐπὶ πασσάλων ἀπέθανον· αἱ γυναῖκες δὲ καὶ τὰ παιδιά αὐτῶν, αἱ μὲν κατεκόπτοντο τὰ στήθη, τὰ δὲ κατεκαίοντο ἐπὶ ἐσχάρας». Καὶ τοῦ διωγμοῦ αὐτοῦ συνέχεια, μολοντί τὰ μέσα εἶνε συμφωνότερα πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς, δύναται νὰ θεωρηθῇ, ὅτι συμβαίνει καὶ σήμερον ἐν Πολωνίᾳ, ὅπου ὁ ἀναβιώσας Οὐνιτισμὸς ζητεῖ νὰ ὑφαρπάσῃ παρὰ τῶν Ὁρθοδόξων 700 ὄλας Ἐκκλησίας, διότι δῆθεν αὐταὶ ἐκτίσθησαν ὑπὸ προκατόχων αὐτῶν Οὐνιτῶν.

Ἀπὸ τῆς Πολωνίας ὁ Οὐνιτισμὸς μετεπήδησεν εἰς ἄλλας χώρας καὶ ἰδίᾳ εἰς τὰς ὑπὸ τὴν Αὐστρίαν καὶ Οὐγγαρίαν διατελούσας καὶ χάρις εἰς τὴν ὑποστήριξιν, τῆς ὁποίας ἀμερίστου ἀπήλασε παρὰ τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν Κυβερνήσεων τῶν χωρῶν ἐκεῖ ὄν, ἐσημείωσεν ἐπιτυχίας τινὰς χωρὶς νὰ κλονίσῃ τὴν Ὁρθοδοξίαν, ἣτις ἀπετέλει καὶ ἀποτελεῖ σήμερον τὴν μεγάλην πλειοψηφίαν τῶν ἀπὸ τοῦ ξένου ζυγοῦ ἀπελευθερωθεισῶν ἐκείνων χωρῶν. Ἀφοῦ δὲ ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τοῦ ἐν Ρώμῃ χάριν προσηλυτιστικῶν σκοπῶν εἰς τὴν Ἀνατολὴν ἀποστελλόμενος χρηματικῶς ἐσπάραξε τὰς ἀπὸ αἰῶνων κερχωρισμένας, ἀλλ' ἐν πλήρει εἰρήνῃ καὶ ἀδελφικῇ ἀγάπῃ μετὰ τῆς Ὁρθοδόξου διαβιούσης Ἐκκλησίας τῶν Ἀρμενίων, τῶν Σύρων καὶ τῶν Κοπιτῶν, ὁ Οὐνιτισμὸς ὥρθε χάσμα μέγα καὶ μετὰ τῶν Ὁρθοδόξων ἀδελφῶν τῆς Συρίας. Καίτοι δὲ ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ παρελθόντος αἰῶνος πολυπληθεῖς ἐξ αὐτῶν μετὰ τοῦ κλήρου αὐτῶν ἐπανήλθον εἰς τὴν Ὁρθόδοξον πίστιν, ἐν τούτοις μέρος αὐτῶν παρέμεινε μέχρι σήμερον εἰς τὴν Οὐνίαν καὶ ὑποστηριζόμενον ὑπὸ τῶν δεκαπέντε μοναχικῶν ταγματῶν τῆς Ρώμης, τὰ ὁποῖα νέμονται τὴν Συρίαν, ἀνήκουστα ἐκπέφασε τραύματα εἰς τὴν πολυπαθῆ Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Ἀνατολῆς. Ζωηρὰ ἀκρόμη εἶνε εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν αἱ φράσεις, διὰ τῶν ὁποίων ὁ αἰόδιμος Πατριάρχης Γρηγόριος κατὰ τὴν τελευταίαν εἰς Συρίαν ἐπίσκεψιν ἡμῶν ἐκαυτηρίασε τὴν διαγωγὴν τῶν ψευδαδέλων Οὐνιτῶν, οἵτινες ἐξωτερικῶς κατ' οὐδὲν διαφέροντες τῶν Ὁρθοδόξων κληρικῶν δὲν καύουσι διὰ τῆς ἐξωτερικῆς αὐτῆς ὁμοιότητος ν' ἀποκλανῶσι τοὺς Ὁρθοδόξους. Ἐπιλαμβάνονται πάσης εὐκαιρίας ἅμα ὡς πληροφροσηθῶσιν, ὅτι Ὁρθόδοξοὶ τινες εἶνε δυσηγεσημένοι πρὸς τὴν κανονικὴν αὐτῶν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχήν, νὰ διευκολύνωσιν αὐτοὺς εἰς τὰς ἀπαιτήσεις αὐτῶν τελούντες γάμους ἀναφανδὸν εἰς βαθμοὺς ἀπηγορευμένους ὑπὸ τῶν Κανόνων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἀφιλοκερδῶς δῆθεν προσφερόμενοι νὰ ὑποστηρίξωσιν αὐτοὺς παρὰ ταῖς ἐπιτοπίαις Ἀρχαῖς. Καὶ ταῦτα πάντα ποιοῦσι δῆθεν διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης, πράγματι δὲ πρὸς ὄφελος τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν Παπῶν αὐτῆς.

*Ἐπεται τὸ τέλος.

† Ο ΘΥΛΤΕΙΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἀδεξία ἀναλήθεια.

Ὁ ἀνωμάλως τὰς διατριβὰς ἐν Ἀθήναις ποιῶν υἱὸς τῆς ἰδιότητος ἐπισκόπου τῶν ἐνταῦθα «Καλικῶν» σεβ. κ. Φιλippoῦσης ἀκούσας τὰς ἐπισήμους πρὸς αὐτὸν παρατηρήσεις τοῦ κ. ἀντιπροέδρου τῆς Βερνήςσεως περὶ τῆς «σκανδαλώδους» καὶ «παραμῶν» στάσεως τῶν οὐνιτῶν, ἐδήλωσεν ὅτι ἡ λατινικὴ ἐπισκοπὴ εἶνε «ξένη πρὸς τὴν οὐνίαν». «Οὐκ οἶδα ἄνθρωπον», εἶπε καὶ ὁ Πέτρος περὶ τοῦ Κυρίου ἡσθάνθη τὸν κίνδυνον. Ἄγνοε τὴν οὐνίαν καὶ ἡ Ἀθήναις ἀνοχὴ τοῦ κράτους ἐνοφηνωμένη λατινικὴ ἐπισκοπὴ ἅμα ἡσθάνθη τὸ δαυόκλειον ξίφος τῶν ληρικῶν νόμων ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς. Εἰς πᾶσαν ἀλλοπερίπτωσιν—ὡς εἶνε πασίγνωστον—ὁ σεβ. κ. Χαβατζίης καὶ ἡ οὐνία του εἶνε τόσο γινώριμος τῷ σεβ. κ. Φιλippoῦση, ὅσον πᾶσα λατινικὴ ἐκ τοῦ Βατικανοῦ ἐκπορευομένη προπαγάνδα...

Ὅ,τι, ἄλλως τε, ἀνεμένετο.

Καθ' ἃ ἐξ εἰδικῆς ἐκ Γαλλίας ἀνταποκρίσεως ἠρξοῦσιν οἱ ἀναγνώσται τῆς «Ἐκκλησίας», ἡ ἐν Δυτικῇ ἑλληνικῇ ὀρθόδοξος παροικία ἐγένετο ἐπ' ἐσχάτων θρόνων ἐρίδων ἀγαγουσῶν εἰς διάσπασιν αὐτῆς ἐξ ἀφῆμης τῆς ἀντεκκλησιαστικῆς καὶ ἀντορθόξου διαγωγῆς τοῦ ἐκεῖ ἱερατεύοντος ἱερέως Γεωργ. Γροπέτη, μετὰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ παρασυσθέντων ἀποσπασθέντος κανονικῶς ὑφισταμένης ἑλληνορθόδοξου ἐνορίας ἰδρύσαντος ἴδιον σωματεῖον ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἑλληνικὴ Ἐστία» ἐπὶ τῇ σκοπῇ ἀνατροπῆς τοῦ ἐν Δυτικῇ κανονικῇ ἐκκλησιαστικῇ καθεστῶτος. Παρὰ τὰς πτωχικὰς διοικητικὰς προσπάθειαις τοῦ κυριάρχου μητροπολίτου σεβ. Θυατείρων κ. Γερμανοῦ, οἱ ἀπολέσαντες τὴν λεγομένην «Ἑλληνικὴ Ἐστία» πῆξαντες ἴδιον ἐκπαιθετὸν οἶκον ἐν Διῶν εἰς τοσοῦτον ἐμπειρίας ἐξέτεροντο, ὥστε, μὴ ἐπιτυγχάνοντες τὴν ἰσορροπίαν τῶν ἀθαιρεσιῶν τῶν παρὰ τοῦ μητροπολίτου αὐτῶν, ἤρξαντο συιεννοούμενοι μετὰ τῶν ἐν Ἀθήναις Οὐνιτῶν, δι' ἐκβιαστικῶν δὲ πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν αὐτῶν ἀρχὴν τηλεγραφημάτων ἠπέιλησαν ὅτι προσέλθωσιν εἰς τὴν οὐνίαν. Καὶ ὁ μὲν κυριάρχος μητροπολίτης μετὰ τὰ ἀτελεσφόρητα αὐτοῦ διαπραγματῆματα ἠναγκάσθη νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὸν ἱερέα Γροπέτη τὴν ποινὴν τῆς ἀργίας, οἱ δὲ ὁπαδοὶ αὐτοῦ ἀποκηξάντες τὴν μητρόπολιν Θυατείρων ἐξήτησαν πρὸς τοῦ διαβοήτου ἐν Ἀθήναις οὐνίτου ἐπισκόπου Γεωργίου Χαβατζίη τὴν πρὸς αὐτοὺς ἀποστολὴν οὐνιτικῆς ἱερέως, ὡς τοιοῦτος δὲ καὶ ὄντως ἀπεστάλη πρὸς τοὺς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Δωρόθεος Χαβατζίης.

βράδυναν ὁμῶς οἱ παραπλανηθέντες Ἕλληνες νὰ γνωρίσωσι τὸ σφάλμα τῶν, ἐφ' ᾧ καὶ ἀποκηρύξαντες τὴν οὐνίαν ἐξεδίωξαν κακῶς τὸν οὐνίτην ἱερέα αὐτόν, εἰς τοῦτο δ' ἀφορᾷ τελευταίως ληφθεῖσα ἐκ Λονδίνου ἀνταπόκρισις τῆς «Ἐκκλησίας», δημοσιευθησομένη εἰς ἐπόμενον φύλλον δι' ἄλλειψιν χώρου.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πάντα τὰ Τοπικὰ Συμβούλια τοῦ Ὀργανισμοῦ Διοικήσεως τῆς Ἐκκλησ. Περιουσίας ἤρξαντο τῶν τακτικῶν ἐργασιῶν αὐτῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁδηγῶν τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου ὅπερ διέκοψεν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας τὰς συνεδριάσεις του. Εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Συμβουλίου προεδρευομένην ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου ἀνετέθησαν τὰ καθήκοντα Τοπικοῦ Συμβουλίου διὰ τὰς Μονὰς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

— Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπηγορεύθη ἡ εἰς ξένας Σχολὰς φοίτησις ἐλλήνων παιδῶν μὴ ἀποφοιτησάντων πλήρους Δημοτικοῦ Σχολείου.

— Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως ἐχορηγήθη μνημαῖα ἄδεια δι' Ἀθήνας.

— Ἐπίσης ἐχορηγήθη ὀκταήμερος ἀπουσίας ἄδεια τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Καρυστίας διὰ Πήλιον καὶ Ἀθήνας.

— Μετὰ πάσης μεγαλοπρεπείας διεξήχθη ἡ Πανήγυρις τῆς Ἱ. Μονῆς Φανερωμένης (Σαλαμίνας) εἰς ἣν κατὰ τὸν Μέγαν ἑσπερινὸν ἐχοροστάτησεν ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Βροσθένης κ. Ἀνθιμος. Τὴν ἐπιούσαν ἐτελέσθη ἡ θεία λειτουργία ἐν μέσῳ πολυπληθοῦς ἐκκλησιασματος, τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας ἐξεφώνησεν ἀπὸ τοῦ ἁμβωνοῦ ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδριτῆς κ. Χερουβεῖμ. Ἄννης, ἐξάρας τὸ ὑπέρλαμπρον μεγαλεῖον, ὅπερ περβάλλει τὴν Θεοτόκου. Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐγένετο ἡ τακτικὴ λιτανεὶα τῆς σεπτῆς εἰκόνας τῆς Θεομήτορος μέχρι τῆς παραλίας, ἣν ἐν κατανύξει παρηκολούθησεν ὁλόκληρος ὁ λαός.

— Παρεπιδημεῖ ἐν Ἀθήναις διὰ τινὰς ἡμέρας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Γεννάδιος.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΣΜΟΣ

Περατωθεισῶν τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐν τῷ Ἀνατόρφ Lambeth συγκροτηθέντος συνεδρίου τῶν ἀνὰ τὸν κόσμον ἀγγλικανῶν ἐπισκόπων, τῇ 9 Αὐγούστου ἀπελύθη ἐγκύκλιος ὑπογεγραμμένη ἀπὸ μέρους τοῦ συνεδρίου ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας

σεβ. Cosmo καὶ τῶν δύο γράμματέων τοῦ συνεδρίου. Ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ λέγεται ὅτι οἱ ἀπαρτίσαντες τὸ συνέδριον 307 ἐπίσκοποι τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας συνελθόντες ἀντήλλαξαν σκέψεις σαβαρὰς ἐπὶ πέντε ἐβδομάδας ἐπὶ σπουδαιότατων συγχρόνων ζητημάτων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ Ἐκκλησία ἔχει τὸν λόγον της, κατέληξαν δ' εἰς τὴν λήψιν ἀποφάσεων μετὰ συζητήσεις ἐμπειριστατωμένας, καὶ ὅτι διὰ τῆς ἐγκυκλίου ταύτης παρέχονται ἐν συντόμῳ οἱ λόγοι οἱ ἀγαθόντες εἰς τὰς ἀποφάσεις, αἵτινες μετ' αὐτῆς ἀνακοινοῦνται, ἵνα αὐταὶ καταστῶσιν ἀντιληπτότεραι καὶ ὠθηθῶσιν εἰς σοβαρωτέραν αὐτῶν μελέτην. Τὰ ὑπὸ συζήτησιν τεθέντα κύρια καὶ γενικὰ θέματα, ἐφ' ὧν ἐλήφθησαν ἀποφάσεις, ἦσαν ἕξ: α) ἡ περὶ τοῦ Θεοῦ χριστιανικὴ διδασκαλία· β) ἡ ζωὴ καὶ ἡ μαρτυρία τῆς χριστιανικῆς κοινωνίας (γάμος καὶ φύλον, φυλὴ, εἰρήνη καὶ πόλεμος)· γ) ἡ ἐνότις τῆς Ἐκκλησίας (αἱ ἐν Malines συνδιαλέξεις, ἡ ὁρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, ἡ Παλαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία, αἱ χωρισθεῖσαι [αἰρετικαὶ] ἀνατολικαὶ Ἐκκλησίαι, αἱ Ἐκκλησίαι Σουηδίας, Φιλλανδίας, Μοραβίας, νοτίων Ἰνδιῶν, Περσίας κλ.)· τὸ ἀγγλικανικὸν σύστημα· ε) ἡ ἱερωσύνη· στ) ἡ νεολαία καὶ ἡ κλήσις της.

Ἡ μέθοδος τῶν ἐργασιῶν τοῦ συνεδρίου ὑπῆρξεν ἡ ἀκόλουθος: Τὰ πρὸς μελέτην θέματα τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἐφέροντο τὸ πρῶτον εἰς γνώσιν ἐνώπιον ὀλοκλήρου τοῦ συνεδρίου ἐπὶ ἕξ πλήρεις καὶ συνεχεῖς ἡμέρας. Μετὰ συζήτησιν κατὰ τὰς κυρίας γραμμάς ἀντιτίθεντο ταῦτα εἰς ἐπιμελῶς ἐκλεγόμενας ἐπιτροπὰς, ὧν τὰ ὑπομνήματα μετὰ τῶν ἀποφάσεων ὑπεβάλλοντο κατόπιν εἰς τὸ ὅλον συνέδριον, ἐνθα καὶ ἐμελετῶντο πλήρως. Οὕτω ἦσαν ἐξησφαλισμένα καὶ ἡ λεπτομερὴς μελέτη τῶν ζητημάτων καὶ τὸ κύριον τῆς ἐπ' αὐτῶν κρίσεως τοῦ ὅλου συνεδρίου, ἀποτελουμένου ἐκ μελῶν μεγάλης καὶ πολυμεροῦς πείρας ὡς ἐκ πάντων τῶν μερῶν τοῦ κόσμου συνελθόντων. Ἡ κρίσις τοῦ συνεδρίου διετυπώθη ἐν ταῖς ἀποφάσεσιν ἐβδομήκοντα καὶ πέντε τὸν ἀριθμὸν, αἵτινες ἤδη δημοσιεύθησαν. Περὶ τοῦ συνεδρίου πραγματεύεται εἰδικὴ ἡμῶν ἐκ Λονδίνου ἀνταπόκρισις, ἣτις δημοσιευθήσεται προσεχῶς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΛΑΤΙΝΙΚΗ

Ὁ H. Nusslé-Brémond, σχολιάζων ἐν τῇ «Semaine Religieuse» τῆς Γενεύης τὸ ἐπ' ἑσάτων ὑπότινος οὐνίτου, ἐπιφανῆ ἐν τῷ Βατικανῷ κατέχοντος θέσιν, ἐκδοθὲν φυλλάδιον ὑπὸ τὸν τίτλον «L'unionisme», λέγει περὶ τοῦ πάπα Πίου τοῦ ια' ὅτι ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ του νὰ καταστῇ εἰδικῶς «ὁ Πάπας τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν» ἐξέλεξε δύο ἰσχυρὰ καὶ θεο-

μουργά μοναχικά τάγματα ὡς βοηθούς του· τὸ τῶν Ἰησοῦιτών καὶ τὸ τῶν Βενεδικτίνων. Καὶ οἱ μὲν Ἰησοῦιται ἀποτελοῦσι τὸ κατ' ἐξοχὴν εὐκίνητον καὶ ἐπιχειρηματικὸν ἱεραποστολικὸν ἄγμα, τελοῦν ὑπὸ τὰ νεύματα τοῦ γνωστοῦ μοναχικοῦ d' Herbiguy, ἐμπιστευθέντος εἰς τοὺς Ἰησοῦιτας τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐν Ρώμῃ ἀπὸ τοῦ 1919 ἰδρυθέντος Ἰνστιτούτου τῶν Ἀνατολικῶν Σπουδῶν. Τὸ Ἰνστιτούτον τοῦτο κενηταὶ μίαν μοναδικὴν βιβλιοθήκην περὶ τοῦ παρελθόντος τῆς χριστιανικῆς Ἀνατολῆς, ἀπὸ δὲ τοῦ 1928 ἐκδίδει κατὰ μῆνα περιοδικὸν σύγγραμμα περιλαμβάνον μελέτας περὶ τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν προσώπων, πραγμάτων καὶ ζητημάτων τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς ὑπὸ τὸν τίτλον «Orientalia Christiana». Παρὰ δὲ τῶν Βενεδικτίνων ἤξιωσε νὰ καταστῶσιν «οἱ μοναχοὶ τῆς Ἐνώσεως» διὰ τῆς προσευχῆς, τῆς μελέτης τῆς Ἀνατολῆς, τῶν καθιδουμάτων αὐτῆς καὶ τῆς ἱστορίας τῆς. Ὑπέκων εἰς τὴν παπικὴν παρακλήσειν ἢ τῶν καλλιτέρων ταγῶν τῶν βενεδικτίνων, ὁ dom L. Baudouin ἴδρυσεν τῷ 1925 τὸ μοναστήριον τοῦ Amay sur Meuse ἐν Βελγίῳ, ἀποκλειστικῶς ἀφιερωμένον εἰς τὸ ζήτημα τῆς Ἐνώσεως. Οἱ μοναχοὶ οὗτοι, καίτοι ρωμαιοδυτικῶν, ἦτοι μὴ ἀνατολικοὶ, διὰ νὰ εἰσδύσωσιν εἰς τὸν ἀνατολικὸν κόσμον ἀπεδέχθησαν τὸν ἀνατολικὸν ρυθμὸν, ἦτοι τὴν ἐξωτερικὴν ἐνδυμασίαν, τὸ τελετουργικὸν καὶ τὰ ἄμφια τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας διὰ νὰ δεῖξωσιν εἰς τοὺς ὀρθοδόξους ὅτι δύνανται κάλλιστα νὰ παραμένωσι πιστοὶ εἰς τὴν ὀρθόδοξον ἀνατολικὴν λατρείαν χωρὶς τοῦτο νὰ κωλύῃ τὴν μετὰ τῆς Ρώμης ἔνωσιν. Τὸ ἐν λόγῳ μοναστήριον τοῦ Baudouin δημοσιεύει καὶ ἴδιον εἰδικὸν ἐνωτικὸν περιοδικὸν ὑπὸ τὸν τίτλον «Irenikon». Τὴν «Οὐνικὴν» ταύτην δραστηριότητα σχολιάζων ὁ H. Nusslé-Brémond λέγει ὅτι, καίτοι ἡ Ρώμη ἐκέρδιε δι' αὐτῆς ἑκατοντάδας ἴσως τινὰς ρώσων ἐξορίστων δι' ἀμυθήτων ὑπὲρ αὐτῶν φιλανθρωπικῶν (!) δαπανῶν, ἀμφιβάλλει ἂν οἱ ὀρθόδοξοι γενικῶς θὰ ἀφήσωσιν ἑαυτοὺς νὰ συλληφθῶσιν εἰς τὰ «ἐνωτικὰ» δίκτυα τοῦ Βατικανοῦ, διότι ἐκ μακρᾶς καὶ πικρᾶς πείρας γνωρίζουσιν ὅτι ἡ Ρώμη παραμένει πάντοτε ἡ αὐτή. Ἡ Ρώμη διαδέεται, πράγματι, θησαυροὺς ὅλους δραστηριότητος καὶ εἰδικότητων διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς οὐνίας· ἀλλὰ—λέγει ὁ σ.—θὰ ἠττηθῆ, διότι στερεῖται ἀγάπης.

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ

Ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς ὑπάρχουσι 212 ὁργανωμένα χριστιανικὰ θρησκευτάματα περιλαμβάνοντα ἐν συνόλῳ 44,380,000 ὁπαδούς. Αἱ Κυριακαὶ σχολαὶ ἀριθμοῦσιν 21,600,000

παιδιά, ἦτοι κατὰ 3,700,000 ὀλιγώτερα τοῦ συνόλου τῶν μαθητῶν τῶν δημοσίων σχολείων. Μεταξὺ τῶν διαφόρων ἀποχρώσεων τῶν Ἐυαγγελικῶν ἢ πολιτικῶν ὁργανώσεων εἶνε ἡ τῶν Μεθοδιστῶν, ὁποῦσα 3,700,000 μέλη ἐν γήλικα. Μετ' αὐτοὺς ἔρχεται ἡ Ἐνωσις τῶν Βαπτιστῶν, εἰς ἣν ἀνήκουσι μὲν 3,300,000.

—Προτεσταντικὸν ἐλβετικὸν φύλλον μετὰ πικρὰ παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἐκκλησία τῆς Βάδης ἐπανεισήγαγεν τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἀποστολικοῦ συμβούλου τῆς πίστεως εἰς τὴν τελετουργίαν τοῦ βεπτισματος καὶ κατὰ τὴν τελετὴν τοῦ χρίσματος, καὶ ὁρακτοῦρῆζει δὲ τὸ πρᾶγμα ὡς λίαν ἀνησυχητικὸν σύμπτωμα τῆς δογματικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς ἀντιδρασσεως ἣτις ἤρχισεν ἤδη πανταχοῦ τοῦ προτεσταντικοῦ κόσμου νὰ παρατηρηθῆται κατὰ τὴν ἐποχὴν μας.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Δημοσιογράφος ἔσχε τὴν ἀκόλουθον συνέντευξιν μετὰ τοῦ διασήμου Ἀϊνστάϊν, ὅστις ὡς γνωστόν, ἐπένοησε τὴν θεωρίαν τῆς σχετικότητος καὶ ἀνήκει εἰς τὴν ἐβραϊκὴν ἐθνότητα :

—Κατὰ πόσον ἔχετε ἐπηρεασθῆ ἀπὸ τὸν Χριστιανισμόν;

—Εἰς τὴν μικρὰν μου ἡλικίαν ἐδιδάχθην τὴν βίβλον καὶ τὸ Ταλμουδ. Εἶμαι Ἰουδαῖος, ἀλλ' ἀκτινοβολοῦσα εἰκὼν τοῦ Ναζωραίου μοὶ ἔκαμψε ἰσχυρὰν ἐντύπωσιν.

—Ἀνεγνώσατε τὸ περὶ τοῦ Ἰησοῦ βιβλίον τοῦ Ludwig ;

—Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ludwig δὲν εἶναι σοβαρὸς. Ἰησοῦς εἶνε παρὰ πολὺ γιγάντιος ἀπέναντι τῶν ἰδίων τροπικῶν τῶν λογογράφων. Οὐδεὶς πνευματικῶς εὐθεῖ δύνανται νὰ ἐπιζητῇ τὴν καταστροφὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ.

—Ἐπομένως δέχεσθε τὴν ἱστορικὴν ὑπαρξιν τοῦ Ἰησοῦ;

—Ἀναμφιβόλως. Οὐδεὶς δύνανται ν' ἀναγνώσῃ τὸ Ἐυαγγέλιον χωρὶς νὰ ἀποκτήσῃ τὸ αἶσθημα τῆς πραγματικότητος τοῦ Ἰησοῦ. Ἡ δύναμις τῆς προσωπικότητος του ἀναβλύζει ἐξ ἐκάστης λέξεως. Κανεὶς μῦθος δὲν εἶνε γεμάτος μὲ τὴν ζοήν. Πόσον διάφορος π.χ. ἐντύπωσιν ἀποκαμίζομεν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἱστοριομυθῶν τοῦ παρελθόντος, ὅποια, φέρεται εἰπεῖν, ἠπερὶ τοῦ Θεσεῦς. Ὁ Θεσεὺς καὶ ἄλλοι σύγχρονοι αὐτοῦ ἥρωες εἶνε ἐστερημένοι τῆς ἀληθοῦς ζωτικότητος τοῦ Ἰησοῦ.

—Κάπου ὁ Ludwig ἔγραψεν ὅτι πολλοὶ ἔκφρασις τοῦ Ἰησοῦ εἶνε ἀπλᾶ ἐπαναλήψεις ρήσεων ἄλλων προφητῶν.

—Ούδεις δύναται ν' ἀρνηθῆ τὸ γεγονός δι' ὃ ἰησοῦς ἔζησε καὶ ὅτι οἱ λόγοι του εἶνε ἀξιοθαύμαστοι. Καὶ ἂν ἀκόμη πρὸ αὐτοῦ τινὲς τῶν λόγων του ἀλεχθῆσαν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον, οὐδὲ εἷς ὅμως λόγος του ἐξεστομίσθη κατὰ τόσον θεῖον τρόπον.

—Ἡ πρωσσική βουλή ἀπεδέχθη πρὸ τινος πρότασιν περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ ἡμερολογίου κατὰ τὸ ἴδιον τοιοῦτον, ὥστε ἀπαξ διὰ παντός νὰ παγιωθῆ ἡ αὐτὴ ἡμέρα διὰ τὸν ἑορτασμόν τοῦ Πάσχα. Ἐπιπέλο ἀπεφάσισε νὰ ἐργασθῆ δραστηρίως κατὰ τῆς ἀποχριστιανίσεως τῶν σχολῶν καὶ νὰ ἐπιστήσῃ ἰδιόζουσαν προσοχὴν εἰς τὴν θρησκευτικὴν διδασκαλίαν, ἣτις δέον νὰ διαποτίζη τὴν νεολαίαν διὰ χριστιανικοῦ πνεύματος. Ἐξ ἄλλου ἡ βουλή ἐδέχθη πρότασιν τοῦ κέντρου, καθ' ἣν πᾶσα ὀργάνωσις σκοπὸν ἔχουσα τὴν διάδοσιν ὀρισμένης κοσμοθεωρίας, οἷα, φέρ' αἰπεῖν, ἢ τῶν ὀρθολογιστῶν, δὲν δύναται νὰ γίνῃ δεκτὴ ὡς ὀργάνωσις ἔννομος εἰ μὴ δι' εἰδικοῦ νόμου καὶ οὐχὶ δι' ἀπλοῦ κανονισμοῦ.

—Αἱ ἐν Ἰαπωνίᾳ Ἐκκλησίαι ἀπὸ τινων μηνῶν ἀπεχείρησαν μίαν εὐρεσίαν καὶ δραστηρίαν προπαγάνδαν εὐαγγελισμοῦ καθ' ἣν ἀπασαν τὴν ἰαπωνικὴν αυτοκρατορίαν τῇ πρωτοβουλίᾳ κυρίως τοῦ ἐνθουσιώδους νεαροῦ κοινωνικοῦ ἰάπωνος ἀναμορφωτοῦ Τογιοχίκο Καγκάβα, θέσαντος ἑαυτὸν εἰς τὴν ἀπόλυτον διάθεσιν τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς πατρίδος του. Περὶ τοῦ Καγκάβα λέγεται ὅτι εἶναι ἄνθρωπος προκαλῶν διαρκῶς ἄκκληξιν καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη οἱ ὅποιοι τὸν γνωρίζουν καλλίτερον. Ἀπὸ μικροῦ χρόνου ἔκπονῶν ἐν ἐρμηνευτικῶν ὑπόμνημα εἰς τὴν Κ. Διαθήκην εἶνε πεπεισμένος ὅτι τὸ βιβλίον τοῦτο, ἀποτελεσθησόμενον ἐκ 200 σελίδων, θὰ πωληθῆ εἰς ἑκατομύριον ἀντιτύπων καὶ θὰ ἀποβῆ διὰ τὴν Ἰαπωνίαν σημαντικώτερον τῶν εὐαγγελικῶν ἐκστρατειῶν εἰς τὰς ὁποίας εἶχεν ἀφιερῶσαι πολὺν τῆς ζωῆς τοῦ χρόνον. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ τελευταίου ἔργου τοῦ Καγκάβα (Ἡ νέα θεὸς δοτος) ὑπερέβη πᾶσαν πρόβλεψιν, διότι εἰς διάστημα ὀλίγων μηνῶν ἐπωλήθη εἰς 350,000 ἀντίτυπα.

—Κατὰ τὴν ἐν Λονδίῳ συγκέντρωσιν τοῦ Διεθνοῦς Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, τὴν γενομένην περὶ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος Ἰουλίου ἐξ 700 ἀντιπροσώπων ἐξ ὅλων τῶν μερῶν τοῦ κόσμου ὁ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς ἐπιτροπῶν μεταρρυθμίσεων βασιλικῆς ἐπιτροπῆς εἶπε τῶν ἰνδικῶν μεταρρυθμίσεων βασιλικῆς ἐπιτροπῆς εἶπε τῶν ἄλλοις ἐν τῷ λόγῳ του ὅτι τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα ὁ κόσμος σήμερον ἀντιμετωπίζει καὶ εἰς τὰ ὁποῖα ὀφείλου νὰ στρέψουν σύντονον τὴν προσοχὴν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἀνδρῶν εἶνε ἡ καλλιτέρα κατανοήσις τοῦ πλούτου καὶ τῆς πτωχείας καὶ ἡ ὀριστικὴ ἀπόφασις ὅτι δέον ἐφεξῆς νὰ ἀκλίπῃσιν αἱ ἀφορμαὶ τοῦ πολέμου.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Κωνσταντίνου Ν. Καλλινίκου, Πρωτοπρεσβυτέρου, Ὑπόμνημα εἰς τὸν Ψαλτῆρα, τόμος πρῶτος, Ψαλμοὶ 1-71, 1929, σελίδες 424 τόμος δεύτερος Ψαλμοὶ 72-150, 1930, σελ. 405. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου.—Οἱ δύο οὔτοι κατὰ τὴν τελευταίαν διετίαν ἐκδοθέντες τόμοι τοῦ πατρὸς Καλλινίκου, περιλαμβάνοντες ὑπομνηματισμοὺς πλήρεις, συστηματικοὺς καὶ ἀριτίους εἰς τὸν ὅλον Ψαλτῆρα, δὲν εἶνε τὰ μόνον περὶ τῶν Ψαλμῶν ἔργα του ἤδη προηγήθη αὐτῶν ἢ ἐκδόσεις πρῶτον μὲν ἐμμέτρου ἐρμηνείας τοῦ ἱεροῦ Ψαλτῆρος (Α' καὶ Β' Ἀθ. 1925), δεύτερον δὲ τῶν Ψαλμικῶν βοηθημάτων, ἴτοι τοῦ Ἱεροῦ Ψαλτῆρος ἐν τῇ πράξει (Θεσσαλ. 1927) καὶ μετὰ ταῦτα τῆς Εἰσαγωγῆς εἰς τὸν Ψαλτῆρα (Ἀλεξ. 1928). Καὶ ἐκατέρωθεν μὲν τῶν δύο πρώτων μέρος μόνον μέχρι σήμερον εἶδε τὸ φῶς, εἶνε δ' ἀμφοτέρω λαϊκωτέρως, τρόπον τινά, ὕψους περὶ δὲ τῆς Εἰσαγωγῆς δέον νὰ λεχθῆ ὅτι ἀποτελεῖ τὸν πρῶτον τόμον τρίτου καθαρώς ἐπιστημονικοῦ ὑπομνηματιστικοῦ εἰς τὸν Ψαλτῆρα ἔργου, οὗτινος τὸ Ὑπόμνημα περιλαμβάνουσιν οἱ δύο ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ παρόντος σημειώματος ἀναφερόμενοι δύο τόμοι. Ἐνώπιον ἡμῶν λοιπὸν κεῖται καρπὸς ἀρτίως ἐνδελεχοῦς, συστηματικῆς καὶ πολυχρονίου περὶ τὸν Ψαλτῆρα ἐργασίας μελέτης, ἂν κρίνῃ τις ἐκ τῆς παμμεροῦς ἐρευνῆς τοῦ βιβλίου τῶν Ψαλμῶν καὶ τῆς μεθόδου, ἣν ὁ σ. ἐφήμοσεν εἰς τὸ μέγα ἀληθῶς ἔργον του. Ἀπλοῦν βλέμμα εἰς τὴν διαίρεσιν καὶ τοὺς τίτλους τῶν κεφαλαίων τῆς Εἰσαγωγῆς εἰς τὸν Ψαλτῆρα πείθει ὅτι οὐδὲ μία πλευρὰ ἐξετάσεως τοῦ ἱεροῦ βιβλίου διέλειπε τὸν σ. ἴσα· μάλιστα θὰ ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ἀκριβολογῶν ὅτι αὐτὸς οὗτος ὁ σ. ἐδημιούργει νέας πλευρὰς ἐξετάσεως τοῦ Ψαλτῆρος, ἀφ' ὧν δὲν εἶχεν οὗτος ἐρευνηθῆ μέχρι τοῦδε. Οὕτω τὸ περὶ τῆς διαμορφώσεως τοῦ Ψαλτῆρος ζήτημα περιλαμβάνει πρὸς τῷ ὀνόματι, τῇ θέσει καὶ τῇ διατάξει τοῦ βιβλίου καὶ τὴν πενταδικὴν αὐτοῦ διαίρεσιν, τὰς ἐπιγραφὰς τῶν Ψαλμῶν καὶ τὴν στάσιν τῆς ἀρχαιτικῆς κριτικῆς ἀπέναντι τοῦ ψαλμοδοῦ Δαβὶδ τὸ δὲ περὶ τῆς γλώσσης τοῦ Ψαλτῆρος πρόβλημα διαλαμβάνει περὶ τε τοῦ κειμένου καὶ τῆς μεταφράσεως, ἀντιβάλλει τὸν ἑλληνικὸν Ψαλτῆρα πρὸς τὸν ἑβραϊκόν, ἐξετάζει τὸ θέμα τῶν ἐβραϊσμῶν τοῦ πρώτου καὶ χαρακτηρίζει τὸ εἶδος τῆς ποιήσεως τῶν Ψαλμῶν. Ἄλλο τμήμα τῆς Εἰσαγωγῆς εἶνε ἀφιερωμένον εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς Θεολογίας τοῦ Ψαλτῆρος, ὅπου ὁ σ. μᾶς δίδει τὸν μῦτον τῆς ἐν τοῖς Ψαλμοῖς διδασκαλίας περὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ κόσμου, περὶ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν προβλημάτων τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, περὶ τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τῆς κλήσεώς του, καὶ περὶ τοῦ Μεσσίου καὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ μελλούσης νὰ συντελεσθῆ ἀπολυτρώσεως. Τέλος ἐν ἄλλῳ τμήματι ὁ σ. ἐμφανίζει ἡμῖν καὶ τὸν τρόπον τῆς χρήσεως τοῦ Ψαλτῆρος ἐν τε τῇ ἑβραϊκῇ συναγωγῇ καὶ ἐν τῇ χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τὴν ἱστορικὴν παρακολούθησιν τῆς θέσεως τοῦ Ψαλτῆρος ἐν τῇ καθ' ὅλου ζωῇ τῶν ἀτόμων καὶ τῶν ἐθνῶν. Πάντων τούτων τῶν θεμάτων ἢ ἐκθεσεῖς εἶνε τόσον σαφῆς, ὅσον πλήρης καὶ ἐξαντλητικῆ, ἐπιστημονικῆ ἅμα καὶ ἐπαγωγῆς καὶ ἐνδιαφέρουσα τόσον, ὥστε ὁ ἀναγνώστης μετὰ τὸ πέρας ἐκάστου κεφαλαίου νὰ ἐπιθυμῆ νὰ μὴ ἀφήσῃ τὸ βιβλίον ἂν δὲν προχωρήσῃ καὶ εἰς τὸ ἀμέσως ἀκολουθοῦν. Ὑπὸ τὸ φῶς τῆς τοιαύτης Εἰσαγωγῆς ὁ ἀναγνώστης εἶνε ἤδη ἔτοιμος νὰ ὀδηγηθῆ εἰς τὴν ὑπομνηματικὴν ἐξήγησιν τοῦ Ψαλτῆρος, ἣτις περιλαμβάνεται εἰς τοὺς δύο τελευταίους τόμους. Ὁ ὅλος ὑπομνηματισμὸς διαρτίζεται εἰς πέντε βιβλία, τῶν ὁποίων τὰ μὲν δύο πρῶτα (Ψαλμοὶ Α'—Μ', ΜΑ'—ΟΑ') ἀποτελοῦσι τὸ περιεχόμενον τοῦ πρώτου τόμου, τὰ δὲ λοιπὰ τρία (ΟΒ'—ΠΗ', ΠΘ'—ΡΕ', ΡΖ'—ΡΝ') περιλαμβάνονται ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ. Κατὰ τὸν ὑπομνηματισμὸν ἐκάστου ψαλμοῦ ὁ σ. προτάσσει τοῦ κειμένου αὐτοῦ, ἐτυπωμένου διὰ μειζόνων γραμμῶν εἰς στίχους καὶ διηρημένου εἰς στροφὰς, πᾶν ὅ, τι δύναται νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς εἰσαγωγικὴ αὐτοῦ γνώσις, ἴτοι διασαφήσεις περὶ τοῦ περιεχομένου του, εἰδήσεις περὶ τοῦ συντάκτου αὐτοῦ, τοῦ χρόνου τῆς συντάξεως, τοῦ σκοποῦ του, τῆς τεχνικῆς του συνθέσεως

κ.ο.κ. Μετά τὸ κείμενον δὲ τοῦ ὅλου ψαλμοῦ ἀκολουθεῖ τὸ ὅλον ὑπόμνημα αὐτοῦ κατὰ τοὺς ἐπαλλήλους στίχους, ἐν ᾧ ἐμφαίνεται κατὰ μέρος ἡ λιπαρὰ καὶ προσεχικὴ τοῦ σ. μελέτη, ἡ ἀγιογραφικὴ καὶ πατερικὴ αὐτοῦ πολυμαθεία καὶ ἡ περὶ τοῦ Ψαλτῆρος πλατεία ἐπιστημονικὴ πολυγλωσσία, λαμβανομένου ὑπ' ὄψει ὅτι ὁ σ. ὡς πρῶτιστον ἐφόδιον πρὸς κατορθοῦσιν τοῦ ἔργου εἶχεν ἐπωμισθῆ τὴν ἀρίστην γνῶσιν τῆς ἑβραϊκῆς γλώσσης καὶ τοῦ ἑβραϊκοῦ ἀγιογραφικοῦ πρωτοτύπου. Δὲν ὑπάρχει πληρесеτέρα, πλουσιωτέρα, ἐπιστημονικωτέρα καὶ ἐπαγωγότερα ἐξηγηεῖα τοῦ Ψαλτῆρος ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ, ἴσως δὲ καὶ ἐν ταῖς ξέναις φιλολογίαις. Ἰδιαίτερον προσόν αὐτῆς δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας θεολόγους ἀποτελεῖ ἡ συχνὴ μνεία τῶν ἐξηγητικῶν τῶν διασημοτέρων ἐκ τῶν ἐξηγητικῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, καλῶς δὲ ποιῶν ὁ σ. δὲν ἐπινοήσῃ τὸ ὑπόμνημά του διὰ τοῦ φόρου τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν ἐκδοχῶν τῶν νεωτέρων ὑπομνηματιστῶν, ἅν οὐχὶ σπανίως τὰς ἐξηγηεῖας παραλαμβάνει, ἀκριβῶς διὰ τὸν λόγον ὅτι βασίλει ἑλληνικὸν νὰ γράφῃ βιβλίον προορισμένον δι' Ἕλληνας· ἄλλως τε ἡ πᾶσα ὑπ' αὐτοῦ μελετηθεῖσα ξένη περὶ τῶν ψαλμῶν φιλολογία ἀναφέρεται λεπτομερῶς ἐν τῷ τέλει τῆς εἰσαγωγῆς (σ. 217-227). Ἐνθεν οὐδ' ἡ ρωσικὴ ψαλμικὴ φιλολογία λείπει. Π ἐν τῇ πατριαρχικῇ τῆς Ἀλεξανδρείας τυπογραφίᾳ ἑλληνικῶν ἐβραϊκῶν στοιχείων ἠνάγκασε τὸν σ. νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν δι' ἑλληνικῶν στοιχείων συμβολικὴν μεταγραφὴν τῶν ἑβραϊκῶν φηδύγγων ἀποδίδουσαν αὐτοῖς βεβαίως κατὰ προσέγγισιν ἐφ' ὅσον ἡ πιστὴ αὐτῶν δι' ἄλλων οἰωνδῆποτε γραμμῶν ἀπόδοσις εἶνε ὅπως ἀνεφικτόν. Εὐθύς δι' ἐκ πρώτης ἀναγνωσεως καθίσταται προφανές ὅτι πρὸ τῆς περὶ τῶν ψαλμῶν καὶ τῶν συναφῶν πρὸς αὐτοὺς ληθημάτων πολυγλωσσίας τῶν διαφόρου τάσεως ἐξηγητικῶν ὁ σ. ἀκολουθεῖ συντηρητικωτέραν ὁδόν, ὡς ἀποκομίσας εἰλικρινῆ καποίθησιν ἐκ τῆς ἀμερολήπτου συνεξετάσεως τῆς πολυγλωσσίας ταύτης· ὅτι τὰ ἐπιχειρήματα τῶν μάλλον ὀξυκελεύθων ἐξηγητικῶν, καθ' οὓς δαβιδικοὶ ψαλμοὶ δὲν ὑπόχουσι κλ., εἶνε καὶ ἀσθενέστερα καὶ ἐπιπολαιότερα τῶν ἐπιχειρημάτων τῶν συντηρητικῶν.

Ὁ τῶσον κόσμον ἑλλήνων ἀναγνωστῶν γοητεύσας τῶν διδακτικωτάτων καὶ ἅμα ὡραίων του συγγραφοπατῆρ Κωνσταντῖνος Καλλίνικος, διὰ τοῦ μνημειώδους ἀληθοῦς περὶ τῶν ψαλμῶν ἔργου του τούτου δὲν πεσέθηκεν ἀπλῶς εἰς τὴν σειρὰν τῶν θεολογικῶν του σκαμμάτων ἐν νέον του ἔργον, ἀλλὰ ἐχώρισεν εἰς τὴν ἑλληνικὴν θεολογίαν τὴν ἐπιστημονικωτέραν τῶν συγγραφοτου. Αἱ ὑπερχιλίαι σελίδες τῆς εἰσαγωγῆς καὶ τοῦ ὑπομνήματος του εἰς τὸν Ψαλτῆρα εἶνε τεκμήριον οὐ μόνον πολυετῶν μελετῶν καὶ ἐρευνῶν ἀκαμάτων, ἀλλὰ καὶ ἔργου ἰσχυροῦ καὶ εἰλικρινοῦς πρὸς τὴν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ πολυχρηστοτέρα ἐκ πασῶν τῶν τῆς Π. βίβλων, ἔρωτος γεννηθέντος ἴσως καὶ ὑποτραπέντι ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας, τῆς ὁποίας ἡ προσοχὴ ἰσχυρῶς εἰλικύθη ὑπὸ τοῦ βαθεοῦ λυρικοῦ τῶν ψαλμικῶν σχοῶν. Ἐὰν ληθῆ ὅτι ἔρει ὅτι, ὑπερ πάντων ἀγιογραφικῶν βιβλίων, τῶν ψαλμῶν ποιεῖται πλουσιωτέραν χοῆσον ἡ Δ. ἡ ἐν τῇ χριστιανικῇ λατρείᾳ οἱ ψαλμοὶ κατέχουσιν πρωτεύουσαν θέσιν, ὅτι αἱ πάτρες τῆς Ἐκκλησίας ἐπέδειξαν πρὸς αὐτοὺς ἄλλως ἰδιαίτερον στοργὴν χαρακτικῶν αὐτοῦς ὡς τὴν κεφάλην καὶ τὸ ἀρρογάλα τῆς αἰσθητικῆς καὶ τῆς κατὰ πρῶτον πάσης ψυχῆς ἀνθρωπίνης, αἱ δὲ λόγοι τῆς ἱστορίας εἶνε κατάσπαρτοι μνημείων ἐκ ψαλμικῶν ρητῶν κοσμομμένων, ὑπὸ τῶν ἀρίστον δὲ δεινοῦν ἐχαρακτηρισθῆσαν οἱ μὲν ψαλμοὶ ὡς ἡ ἀρίστη τῶν ἀνατομιῶν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ὁ δὲ ποιητὴς τῶν ὀρθόπιστων τῶν ἀσθηματικῶν ποιητῶν καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν χειριστῶν τῆς λύρας, — ὁ πατὴρ Κωνσταντῖνος Καλλίνικος, διὰ τοῦ περὶ τῶν ψαλμῶν ὅλου ἔργου του ἐδωροσέτησεν ὄχι μόνον εἰς τὸν ἑλληνικὸν θεολογικὸν κόσμον ἀλλὰ καὶ εἰς πάντα ἑλληνα ἀνθρώπον ὅτι χοιτάζεται ψυχὴ του ἀνὰ πᾶσαν φράσιν καὶ ἀτιμίαν τῶν μυστικῶν καὶ ἀρητῶν τῆς περιπετειῶν. Ὁρμητὸς σκαπανεὺς τῆς ἑλληνικῆς θεολογίας ἐν τῇ ξένῃ ἔτι ἅπασ ἐτίμησε τὸ ὄνομα τοῦ ἑλληνοσ κληρικοῦ, διὰ τὸ ὅποιον ἔχει ἀπὸ πολλῶν ἐξασφαλίσαι μίαν τῶν τιμητικωτέρων θέσεων ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν νεωτέρων ἑλληνικῶν θεολογικῶν γραμμάτων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ

Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 43164 ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργείου Θερησκευμάτων ἐκτίθεται εἰς μειοδοτικὴν δημοπρασίαν τὴν 7ην Σεπτεμβρίου 1930 ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὡραν 10-12 π. μ. ἡ κατασκευὴ κυχλιδώματος καὶ ἐνὸς γραφείου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου (Χρυσοσπηλαιώσεως). Πληροφορίαι, ὅροι κ. λ.π. εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ἀπὸ τῆς 9-12 π. μ. καὶ 4-6 π. μ.

Ἡ Ἐνοριακὴ Ἐπιτροπεία

Τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἐράνου Χρέπας διακηρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν διετοῦς ἐνοικίαςεως ὀλόκληρος ἡ πέριξ τῆς Μονῆς δασικὴ καὶ χέρσος ἔκτασις μετὰ τῶν γνωστῶν ὄριων τῆς. Ἡ δημοπρασία γενήσεται ἐν Τριπόλει τὴν 31ην Αὐγούστου ἐ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὡραν 10-12 π. μ. ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικοῦ Τριπόλεως καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς, συμφῶνως τοῖς ὅροις τῆς ἀρχικῆς διακηρύξεως καὶ ἀποχρῶσεως, οἵτινες εἰσιν κατατεθειμένοι εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Μονῆς.

Τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν Ἀγγυλοκάστρῳ Ἱ. Μονῆς τοῦ Παντοκράτορος ἐν Αἰτωλίᾳ διακηρύττει ὅτι τὴν 3ην Αὐγούστου ἐ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ἀπὸ 10-12

π. μ. ἐνεργηθῆσεται ἐν Αἰτωλικῷ καὶ ἐνώπιον τοῦ κ. Π. ρηνοδικοῦ Αἰτωλικῷ καὶ ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς πλειοδοτικὸς διαγωνισμὸς πρὸς ἐνοικίαςιν τοῦ δικαιώματος ὀλοτομίας καὶ κατασκευῆς 80 χιλιάδων ὀκάδων ξυλαϊθράκων ἐκ τοῦ δάσους Δύο Ἐκκλησίαι. Ὡς πρῶτη προσφορὰ ὀρίζεται 20 λεπτά κατ' ὀκάδ. Οἱ ὄροι εὑρίσκονται εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Ἱ. Μονῆς καὶ δύνανται νὰ λαμβάνωσι γινῶσιν αὐτῶν οἱ ἐνδιαφερόμενοι.

Τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν Ἡλείᾳ Ἱερᾶς Μονῆς Σκαφιδιάς προκηρύττει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἡ συλλογὴ τοῦ ἐρετεινοῦ ἐλαιοκάρπου ἐλαινοσ Φιλιατρῶν τὴν 21ην Σεπτεμβρίου ἐ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὡραν 10-12 π. μ. ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδικοῦ Ἐράνης ἡ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ καὶ ἐν συνῆθει τῶν δημοπρασιῶν τόπου, συμφῶνως τοῖς ὅροις ἀρχικῆς διακηρύξεως, ἡς ἀντίγραφα κατατεθῆσονται ἐν Εἰρηνοδικειακῷ καταστήματι Ἐράνης καὶ ἐν τοῖς γραφείοις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σκαφιδιάς, ἅν οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι γινῶσιν. Πρῶτη προσφορὰ ὀρίζεται ποσὸν τῶν δραχυμῶν δέκα πέντε χιλιάδων (15.000) καὶ εἶδος 200 ὀκάδας ἐλαίου παραδοτέου εἰς τὴν Μοῆν πρὸς χρῆσιν αὐτῆς.

Τύποις <Φοίνικος> Ὁδὸς Σταδίου 44 — Ἀθῆναι

"ΕΚΚΛΗΣΙΑ,, ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

<p style="text-align: center;">ΑΡΧΙΕΡΕΥΝΤΑΚΤΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου</p>	<p style="text-align: center;">ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ † ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΑΝΘΙΜΟΣ † ΤΡΙΚΚΗΣ ΚΑΙ ΣΤΑΓΩΝ ΠΟΥΛΚΑΡΠΟΣ ΘΕΟΣ. ΣΠΕΡΑΝΤΖΑΣ ΕΠΙΤΡ. ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ</p>	<p style="text-align: center;">ΟΡΟΙ ΣΥΝΑΡΜΟΜΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡΧ. 60. ΕΣΩΤ. ΦΡ. 80. ΑΜΕΡ. ΔΟΛ. ΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΝΑΦΗ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΔΡΧ. 1 ΝΑΦΗ ΧΟΡΙΩΝ 60. ΙΕΡΕΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ</p>
---	---	--

Διεύθυνσις Συντάξεως: Μοσχονησίαν 12α.— Διεύθ. Διαχειρίσεως καὶ Διεκπεραιώσεως: Μέγ. Ἄρχειον, ὁδ. Φιλοθέης